

do lesov, to bol konkrétny a skutočný, nie vymyslený strach, to boli veci zo živého mäsa, potu a krvi. Obludy a mátohy boli pre mňa v porovnaní s toľkou hrôzou, ktorá ma sprevádzala celým detstvom a sprevádza celé tie roky, dokonca i teraz, keď toto píšem, len rozprávkami pred spaním.

2. KAPITOLA

Už som povedal, že som v snoch nikdy nevidel ľudskú bytosť. To som si uvedomil veľmi skoro a ťažko som to prežíval, lebo mi príslušníci môjho druhu chýbali. Už ako veľmi malý som mal pocit, že ak by som vo svojich strašných snoch našiel jediného človeka, jedinú ľudskú bytosť, oslobodilo by ma to od tých snov a už by ma neobklopovali také strašidelné hrôzy. Táto myšlienka ma prenasledovala celé tie roky každú noc – keby som stretol čo len jediného človeka, bol by som zachránený.

Musím pripomenúť, že toto mi prišlo na myseľ vo sne a beriem to ako dôkaz toho, že vo mne žijú dve bytosti, ako dôkaz, že som spojovacím putom medzi dvoma rozdielnymi časťami svojej osobnosti. Tá časť, ktorá žila v mojich snoch, tu

bola odpradávná, z dôb, keď ešte nežil človek, ako ho poznáme; moja druhá časť, moje bdelé ja, sa premietala v poznaní existencie takého človeka, v samej podstate mojich snov.

Psychológovia možno skonštatujú, že pojem „rozdvojená osobnosť“ nepoužívam správne. Viem, ako ho chápu oni, no aj tak mám nutkanie používať ho, lebo nám poruke nič lepšie. Myslím, že angličtina nie je vo všetkom presná. A teraz vám vysvetlím, ako tento pojem používam, prípadne zneužívam ja.

Kým som ako mladý muž nezačal chodiť na vysokú školu, nemal som o význame svojich snov a o tom, čo mi spôsobujú, ani poňatia. Dovtedy mi to celé pripadalo ako nezmysel bez zjavnej príčiny. Ale na vysokej som sa oboznámil s evolúciou a psychológiou a našiel kľúč k tomu, ako si vysvetliť rôzne zvláštne duševné stavy a zážitky. Napríklad sen o tom, že padám voľným priestorom, čo bol ten najobyčajnejší sen, aký pozná prakticky každý človek z vlastnej skúsenosti.

Ako mi vysvetlil môj profesor, išlo o genetickú pamäť, siahajúcu až k našim najvzdialenejším predkom, ktorí ešte žili na stromoch. Keďže žili v korunách stromov, možnosť pádu bola stále prítomnou hrozbou. Mnohí tak prišli o život,

ale pre všetkých, teda aj pre tých, ktorí sa pri páde zachytili o konáre, čo ich zachránilo, to bol strašný zážitok.

Taký pád, ktorý sa neskončil tým najhorším, zanechával v človeku nervový otras. Tento otras vyvolal molekulárne zmeny v mozgových bunkách. Tieto molekulárne zmeny sa preniesli do mozgových buniek celého potomstva, čím sa stali, stručne povedané, dedičnými spomienkami. Takže keď vy či ja zaspíme alebo sa pomaly ponárame do spánku, zrazu padáme voľným pádom, aby sme sa tesne pred nárazom prebudili s ťaživým vedomím toho, čo sa stalo, vlastne len spomíname na to, čo sa stalo našim predkom žijúcim na stromoch a čo sa ako dedičstvo vrylo do mozgu celej ľudskej rasy.

Nie je na tom nič zvláštne, práve ako nie je nič zvláštne na pude. Pud je prostý zvyk, ktorý dedíme, nič viac. Treba, mimochodom, poznamenať, že v tom sne o tom, ako padáme, ktorý vy aj ja tak dobre poznáme, nikdy nedopadneme na zem. Lebo pád na zem by znamenal smrť. Tí z našich predkov, ktorí žili na stromoch a dopadli až na zem, na mieste zomreli. Prirodzene, nervový otras z pádu sa preniesol aj do ich mozgových buniek, lenže tie okamžite zahynuli a nesplodili potom-

stvo. Vy a ja sme potomkami tých, ktorí nikdy nespadli až na zem, a preto vy ani ja nespadneme na zem ani v snoch.

A teraz sa dostávame k rozdvojenej osobnosti. Onen pocit padania nikdy neprežívame v bdelom stave. Naše bdelé ja niečo také nepozná. Ale v takom prípade – a tento argument je nevyvrátiteľný – v nás musí existovať ešte jedna iná a vyhranená osobnosť, ktorá pocit padania v spánku prežila a už s tým má skúsenosť, skrátka, ktorá si to pamätá ešte z prehistórie ľudskej rasy, tak ako si naše bdelé ja pamätá, čo zažilo v bdelom stave.

V tejto fáze úvah som začal vidieť svetlo na konci tunela. A ono sa čoskoro rozžiarilo s oslepujúcim jasom, osvetlilo a vysvetlilo všetko, čo som v snových zážitkoch považoval za tajuplné, zvláštne a neprirodzene nemožné. V spánku som totiž nebol tým, kým som bol v bdelom stave, ale inou, vyhranenou osobnosťou s novým a celkom iným súborom skúseností, ktorá si, pokiaľ ide o moje sny, pamätala celkom iné zážitky.

Čo to bola za osobnosť? Kedy žila svoj bdelý život na tejto planéte a kedy nazhromaždila spomínaný súbor tých zvláštnych skúseností? To boli otázky, na ktoré mi dávali odpovede práve

moje sny. Žila v dávnom minulých časoch, keď bol svet ešte mladý, v dobe, ktorú nazývame stredný pleistocén. Spadla zo stromu, ale nedopadla na zem. Pri reve levov bľabotala od strachu. Prenasledovali ju dravé zvery a útočili na ňu jedovaté hady. Vrešťala s príslušníkmi svojho druhu pri húfovaniach tlupy a ušla Ľuďom ohňa v deň, keď ju práve oni surovo zmlátili.

Ale už počujem vašu námietku, prečo nemáme aj my tieto dedičné spomienky, a to tým skôr, že aj v nás sídli neurčitá iná bytosť, ktorá padá priestorom, keď spíme.

Na to môžem odpovedať inou otázkou. Prečo existuje dvojhľavé teľa? A moja odpoveď je, že ide o rozmar prírody. A to je aj odpoveď na vašu námietku. Tá druhá osobnosť so všetkými tými dedičnými spomienkami žije vo mne preto, lebo aj ja som rozmar prírody.

Dovoľte mi však, aby som bol konkrétnejší.

Našou najbežnejšou dedičnou spomienkou je, ako padáme voľným priestorom. Tá druhá osobnosť je v tomto prípade veľmi neurčitá. Jej jedinou spomienkou je spomienka na pád. Ale v mnohých z nás žije oveľa ostrejšia, vyhranejšia druhá osobnosť. Mnohým z nás sa sníva, že lietame, že nás prenasledujú všelijaké netvory,

máme sny plné farieb, sny, v ktorých sa dusíme, prenasledujú nás hady a kadejaká iná háved'. Slovom, kým u nás všetkých je táto iná osobnosť zdegenerovaná, ba u niektorých takmer vymazaná, u niektorých sa prejavuje, naopak, výraznejšie. Niektorí majú silnejšie a úplnejšie dedičné spomienky než iní.

Je to všetko otázka toho, do akej miery máme v sebe tú druhú osobnosť rozvinutú. Pokiaľ ide o mňa, je rozvinutá priam enormne. Moja druhá osobnosť je takmer rovnako silná ako moja vlastná osobnosť. V tomto zmysle som, ako som už povedal, rozmarom prírody – jej dedičným rozmarom.

Som vážne presvedčený, že miera rozvinutia tejto druhej osobnosti – nie v takej sile ako v mojom prípade – je základom toho, že niekto dospeje k presvedčeniu o osobnej reinkarnácii. Je to veľmi lákavá a presvedčivá hypotéza. Keď sa takým ľuďom snívajú veci, ktoré nikdy nezažili, a spomínajú na skutky a udalosti z dávnych dôb, najjednoduchším vysvetlením je, že už kedysi predtým žili.

Lenže mýlia sa v tom, že ignorujú vlastnú rozdvojenosť. Nevnímajú, že v nich žije ešte iná osobnosť. Myslia si, že ide o nich samotných,

že sú iba jednou osobnosťou, na základe čoho potom prichádzajú k záveru, že už museli kedysi dávno žiť.

No mýlia sa. To nie je reinkarnácia. Ja vidím v snoch seba samého, ako sa túlam po lesoch Mladého sveta, ale ten, koho vidím, nie som ja, je to len vzdialená časť môjho ja, tak ako sú môj otec a starý otec menej vzdialenou časťou môjho ja. Toto moje iné ja je predkom, predchodcom mojich predchodcov z raných čias mojej vývojovej línie, samotným prapôvodcom z tých pradávnych čias, keď sa im vyvinuli prsty na všetkých končatinách a oni sa dokázali vyšplhať na stromy.

S rizikom, že vás budem nudiť, musím zopakovať, že v tejto jednej veci ma možno považovať za rozmar prírody. Nielen v tom, že vo mne žije dedičná pamäť v takej enormnej miere, ale aj v tom, že sú to spomienky jedného konkrétneho ďalekého prapredka. A hoci je to nanajvýš neobvyklé, nie je na tom nič až také pozoruhodné.

Premýšľajte so mnou. Púť je genetickou spomienkou. Veľmi dobre. Potom vy a ja, my všetci preberáme tieto spomienky od svojich otcov a matiek, tak ako ich oni prebrali od svojich otcov a matiek. Preto musí existovať médium, prostredníctvom ktorého sa tieto spomienky prenášajú

z generácie na generáciu. Toto médium označuje Weismann termínom „germoplazma“. Tá prenáša spomienky celou evolúciou ľudskej rasy. Tieto spomienky sú hmlisté a zmätočné a mnohé sa strácajú. Ale niektoré kmene germoplazmy nesú obrovský rezervoár spomienok, čo ich robí, aby som sa vyjadril vedecky, atavistickejšími ako iné kmene. A taký je aj môj kmeň. Som rozmarom dedičnosti, atavistickým príznakom – nazvite ma, ako chcete, ale som tu, skutočný a živý, zjem tri slušné porcie jedla denne, tak čo s tým chcete urobiť?

A preto než začnem rozprávať svoj príbeh, chcem upozorniť všetkých neveriacich Tomášov psychológie so sklonom k posmechu, ktorí by inak nepochybne tvrdili, že súdržnosť mojich snov je výsledkom prepracovanosti pri štúdiu a podvedomou projekciou mojich poznatkov o evolúcii do mojich snov. Po prvé, nikdy som nebol horlivý študent. Absolvoval som zo svojho ročníka ako posledný. Väčšmi som sa zaujímal o atletiku a – nemám dôvod nepriznať to – o biliard.

Po druhé, až do vysokej školy som o nejakej evolúcii nemal ani tušenia, no predsa som už od detstva a mladosti prežíval v snoch všetko z dávnomínulých čias až do najmenších podrobností.

Musím však povedať, že kým som sa nezoznámil s evolučnou teóriou, boli tieto podrobnosti zmiešané a nesúvislé. Evolúcia sa mi stala kľúčom. Poskytla mi vysvetlenie, dala zmysel atavistickým výstrelkom môjho mozgu, ktorý sa napriek tomu, že bol moderný a normálny, vracal do až do najhlbších hlbín minulosti, ktoré boli na samom prapočiatku zrodenia ľudstva.

Ako vieme, v tejto minulosti ešte človek, ako ho poznáme dnes, neexistoval. Žil som teda v dobe, keď bol človek len na samom prahu svojho bytia.

3. KAPITOLA

Najbežnejším snom v mojom ranom detstve bol niečo takéto: zdalo sa mi, že som veľmi malý a ležím schúlený v akomsi hniezde z vetví a haluzia. Občas som ležal na chrbte. V tejto polohe som trávil dlhé hodiny pozorovaním svetlohry slnka v korune stromu a chvenia lístia vo vetre. Keď bol vietor silný, hniezdo sa so mnou často knísalo sem a tam.

Ale vždy keď som takto ležal v hniezde, ovládol ma pocit ohromného priestoru podo mnou. Nikdy som ho nevidel, nikdy som nenakukol

ponad okraj hniezda, ale VEDEL SOM, že tam na mňa číha, bál som sa ho, lebo mi hrozil ako papuľa nejakej krvilačnej šelmy.

Ten sen, keď som len nehybne ležal, ktorý bol skôr nejakým stavom než prežívaním, sa mi v ranom detstve sníval veľmi často. Niekedy mi doň však vpadli zvláštne úkazy a desivé príhody, hrom či rachot búrky, prípadne obrazy neznámych krajín, aké som v bdelom stave nikdy nevidel. Vyvolávalo to vo mne zmätok a tiesnivé pocity. Vôbec som tomu nerozumel. Nemalo to žiadnu logickú súvislosť.

Ako vidíte, moje sny nemali postupnosť. V jednej chvíli som bol mrnčiace batola z Mladého sveta, ktoré leží v hniezde v korune stromu, vzápätí som bol dospelý muž v urputnom boji so zákerným Krvavookým a chvíľu nato som sa za rozpáleného dňa opatrne plazil k napájadlu. Udalosti, medzi ktorými uplynuli v Mladom svete celé roky, preleteli v mojich snoch za niekoľko minút alebo sekúnd.

No, bol to chaos, ale tým vás nebudem zaťažovať. Až keď sa zo mňa stal mladý muž a snívало sa mi to tisíce ráz, všetko sa usporiadalo, vysvetlilo a vyjasnilo. Až potom som dokázal rozmotať kľbko času a poskladať z kúskov priebeh udalostí tak,